

Dosarul nr. 2ra-62/23
2-19157797-01-2ra-16012023

Prima instanță: Judecătoria Soroca, sediul Florești (S. Bucur)
Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (I. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

Î N C H E I E R E

12 iulie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Viorica Puica

Oxana Parfeni

Aliona Donos

examinând admisibilitatea recursului declarat de Efrosinia Stambol,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Efrosinia Stambol împotriva lui Ilie Munteanu cu privire la încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți,

a c o n s t a t a t :

La 04 octombrie 2019, Efrosinia Stambol a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ilie Munteanu cu privire la încasarea datoriei.

În motivarea cereri de chemare în judecată, reclamanta a relatat că îl cunoaște pe Ilie Munteanu din anul 2016, de când a început a sluji în calitate de maică la biserica „Înălțarea Domnului” din or. Florești, unde acesta activa în calitate de preot. Apoi, ea a mai activat în aceeași calitate, la mănăstirea Chirileuca, care era administrată de pârât.

Sub conducerea și la inițiativa pârâtului, a adunat de la populație „jertfe”, adică mijloace bănești pentru construcția mănăstirii. Mijloacele bănești adunate în sume de 10 - 25 mii de lei le transmitea lui Ilie Munteanu, fără a fi întocmite documente în formă scrisă. În anul 2017, pârâtul urma să construiască acoperișul mănăstirii și nu dispunea de mijloace bănești pentru a procura materialele de construcție. Aflând de la ea că dispune de mijloace bănești în instituțiile bancare, Ilie Munteanu i-a propus să-i împrumute suma de 4 000 de Euro, promițându-i că îi va restitui ulterior.

Având încredere în pârât, deoarece este preot, l-a crezut și a acceptat să-i împrumute suma solicitată, dar i-a cerut ca în caz de necesitate să-i restituie mijloacele bănești împrumutate urgent, condiție ce a fost acceptată de către ultimul, fiind astfel încheiat un contract de împrumut în formă verbală.

Subsecvent, Efrosinia Stambol a relevat că la 09 octombrie 2017, împreună cu Ilie Muntean s-au deplasat la SA „Moldindconbank”, filiala Florești, de unde a primit suma de 4 095 Euro, iar 4 000 de Euro i-a transmis pârâtului, fără a întocmi anumite documente privitor la transmiterea mijloacelor bănești.

La 22 septembrie 2018, în legătură cu înrăutățirea stării sănătății și lipsa mijloacelor bănești pentru tratament, i-a solicitat pârâtului să-i restituie mijloacele bănești împrumutate, moment în care ultimul s-a înfuriat și a refuzat să-i restituie banii, invocând că ea ia donat lui.

Reclamanta a precizat că nu putea să doneze toate mijloacele bănești de care dispunea la acel moment, ca într-un final să rămână fără nimic, în condițiile în care fiind pensionară, cu o pensie mică, nu este bogată, nu dispune de bunuri imobile, de alte surse de venit, locuiește la gazdă. Mai mult, susține că, în cazul în care ar fi avut intenția de a dona mijloacele bănești, nu ar fi fost o necesitate ca pârâtul să se deplaseze cu ea la instituția bancară pentru a scoate mijloacele bănești de pe cont, dar singură avea s-o facă.

De altfel, reclamanta a susținut că Ilie Munteanu recunoaște că a primit mijloacele bănești, dar nu și faptul că le-a luat cu împrumut, invocând că i-ar fi fost donate, însă nu dispune de documente, care ar confirma faptul donării banilor.

Subsidiar, reclamanta a notat că faptul deținerii mijloacelor bănești în instituția bancară, se confirmă prin extrasul din cont anexat la cererea de chemare în judecată, dar și de martorii angajați a instituției bancare, care au eliberat banii și cunosc că la bancă s-a prezentat împreună cu Ilie Munteanu.

Având în vedere cele enunțate și întemeindu-și cererea de chemare în judecată pe dispozițiile art.15, 16, 1242, 1247 din Codul civil, Efrosinia Stambol a solicitat încasarea de la Ilie Munteanu a datoriei, în mărime de 4 000 de Euro.

Prin hotărârea din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Efrosinia Stambol. S-a încasat din contul Efrosiniei Stambol în beneficiul lui Ilie Munteanu cheltuielile de asistență juridică în mărime de 4000 de lei (f.d.104, 119-122).

La 18 aprilie 2022, Efrosinia Stambol a depus apel nemotivat împotriva hotărârii din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, invocând dezacordul cu aceasta (f.d.109).

La 23 septembrie 2022, Efrosinia Stambol a depus apel motivat împotriva hotărârii din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Florești, solicitând admiterea acestuia cu casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii (f.d.117-118).

Prin decizia din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, s-a respins apelul declarat de Efrosinia Stambol și s-a menținut hotărârea din 07 aprilie 2022 a Judecătorei Soroca, sediul Florești. S-a încasat din contul Efrosiniei Stambol în beneficiul lui Ilie Munteanu cheltuielile de judecată suportate în apel în sumă de 1 000 de lei (f.d.143-150).

În motivarea deciziei, instanța de apel coroborând dispozițiile art. 195, 514, 572 alin. (2) și art.210 alin. (1)-(4) din Codul Civil (în vigoare până la 01 martie 2019), cu materialele cauzei, a conchis asupra temeiniciei concluziei primei instanțe că reclamanta Efrosinia Stambol nu a prezentat acte, înscrisuri, care să confirme circumstanțele invocate, că ar fi încheiat un contract de împrumut cu pârâtul și să combată argumentele pârâtului Ilie Munteanu că, între ei a avut loc o tranzacție de donație, iar ultimul ar avea o obligație de a-i restitui suma în mărime de 4 000 de Euro.

Astfel, deoarece reclamanta nu a prezentat un înscris, care ar demonstra faptul transferului de bani de la o parte la altă, Curtea de Apel Bălți a concluzionat ca fiind

corectă hotărârea instanței de fond privind respingerea acțiunii Efrosiniei Stambol privind încasarea datoriei. Proba admisibilă cerută de lege pentru a dovedi împrumutul, constituie doar înscrisul, ce nu a fost prezentat.

În continuare, Curtea de Apel Bălți, făcând trimitere la dispozițiilor art. 94 alin.(1), art. 96 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă și reieșind din materialele dosarului, a constatat că la examinarea prezentei cauze de către intimatul Ilie Munteanu au fost suportate cheltuieli de judecată pentru achitarea serviciilor de asistență juridică, prestate de avocatul Sergiu Guțu, în mărime de 2 000 de lei, însă a încasat suma de 1 000 de lei, cheltuieli pe care le-a considerat reale, necesare și rezonabile în corespundere cu numărul ședințelor efectuate, volumul asistenței juridice acordate.

La 30 decembrie 2022, Efrosinia Stambol a declarat recurs împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți, solicitând casarea acesteia, precum și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii sale de chemare în judecată (f.d. 157-159).

În motivarea recursului, Efrosinia Stambol a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel, menționând că instanța ierarhic inferioară la emiterea acesteia a încălcat normelor de drept material, a interpretat eronat legea și a apreciat arbitrar probele, fapt ce a generat pronunțarea unei hotărâri neîntemeiate și ilegale, prin care i-a fost încălcat dreptul de proprietate, garantat de Constituția Republicii Moldova și art. 1 din Protocolul Adițional la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Subsecvent, recurenta a susținut că Curtea de Apel Bălți nu a respectat dispozițiile art.373 alin. (1) din Codul de procedură civilă, și deși în decizia emisă a făcut referire la prevederile art.118 din Codul de procedură civilă, contrar art.130 alin. (4) din același cod, nu și-a onorat obligația de a reflecta în hotărârea sa motivele concluziilor sale privind admiterea unor probe și respingerea altora, precum și argumentarea preferinței unor probe față de altele.

Efrosinia Stambol a relevat că deși instanțele ierarhic inferioare și-au întemeiat hotărârile pe dispozițiile art.210 din Codul civil, stabilind că contrar acestor prevederi, atunci când i-a împrumutat intimatului suma de 4 000 de Euro nu a întocmit un document în formă scrisă, nu au luat în considerare și nu au dat apreciere faptului că nici Ilie Munteanu nu a prezentat un document în formă scrisă (contract, recipisă) precum prevede art. 210 din Codul civil, care ar fi confirmat încheierea unui contract de donație.

La 17 ianuarie 2023, în adresa lui Ilie Munteanu a fost expediată copia recursului depus de Efrosinia Stambol cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimatul nu a depus referință în care să-și expună opina asupra argumentelor invocate de recurentă.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 08 decembrie 2022 și expediată părților, prin intermediul oficiului poștal la 20 decembrie 2022, fiind recepționată de către Efrosinia Stambol la data de

23 decembrie 2022 (f.d.151, 153).

În aceste circumstanțe, recursul declarat de Efrosinia Stambol la data de 30 decembrie 2022, se consideră în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

Examinând temeiurile recursului declarat de Efrosinia Stambol, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Efrosinia Stambol nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII din Codul de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma

probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a considera inadmisibil recursul declarat de Efrosinia Stambol .

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție
d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Efrosinia Stambol împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Curții de Apel Bălți.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecătorii

Oxana Parfeni

Aliona Donos